

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Merkitys, arvot ja asenteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1-L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; Monilukutaito; Tieto- ja viestintä- teknologinen osaaminen; Työelämätaidot ja yrittäjyys; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas kiinnostuu historiasta tiedonalana ja sen merkityksestä identiteetille.		<i>Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>			
--	--	---	--	--	--	--	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Tiedon hankkiminen menneisyydestä

T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L4, L5, L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Monilukutaito; Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas tunnistaa erilaisia historian lähteitä.	Historian tietolähteiden tunnistaminen	Oppilas tunnistaa joitakin historian lähteitä.	Oppilas antaa esimerkkejä historian alkuperäislähteistä opiskeltavilta aikakausilta.	Oppilas antaa esimerkin, miten alkuperäislähde eroaa toisen käden lähteestä.	Oppilas antaa esimerkkejä, miten alkuperäislähteet eroavat toisen käden lähteistä opiskeltavilla aikakausilla.
--	---	---	--	--	--	--	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Tiedon hankkiminen menneisyydestä

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiäika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L4, L5, L6, L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Monilukutaito; Tieto- ja viestintä- teknologinen osaaminen; Työelämätaidot ja yrittäjyys; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas havaitsee historiatiedon tulkinnallisuuden.	Historiatiedon tulkinnallisuuden havaitseminen	Oppilas antaa esimerkkejä historian faktoista.	Oppilas antaa esimerkkejä historian faktoista ja tulkinnoista.	Oppilas tunnistaa, että samasta tapahtumasta tai ilmiöstä voi olla erilaisia tulkintoja.	Oppilas antaa esimerkkejä samaan tapahtumaan tai ilmiöön liittyvistä erilaisista tulkinnoista.
---	---	---	--	--	--	--	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L3 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Oppilas ymmärtää tapoja jakaa historia aikakausiin ja niihin liittyviä käsitteitä.	Kronologian ymmärrys	Oppilas tunnistaa keskeisiä historiaan liittyviä ajan jäsentämissuotoja (vanha aika, keskiaika, uusi aika; esihistoria, historia; eaa, jaa).	Oppilas nimeää keskeisiä historiaan liittyviä ajan jäsentämissuotoja ja sijoittaa eri aikakausien tapahtumia aikajärjestykseen	Oppilas käyttää keskeisiä historiaan liittyviä ajan jäsentämissuotoja sekä antaa esimerkkejä eri aikakausien yhteiskunnille ominaisista piirteistä.	Oppilas kuvailee asioita, joiden perusteella tehdään historiallisia aikakausijakoja.
--	---	--	----------------------	--	--	---	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L3, L4, L6, L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; Monilukutaito; Työelämätaidot ja yrittäjyys; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas ymmärtää ihmisen toiminnan motiiveja erilaisissa historiallisissa tilanteissa. Historiallinen empatia.	Historiallinen empatia	Oppilas tunnistaa, että ihmisillä on ollut erilaisia motiiveja toiminnalleen.	Oppilas antaa esimerkkejä menneisyyden ihmisten toiminnan motiiveista.	Oppilas asettautuu menneen ajan ihmisen asemaan ja nimeää tämän toiminnan motiiveja.	Oppilas asettautuu menneen ajan ihmisen asemaan ja tarkastelee, miten hänen yhteiskunnallinen asemansa vaikuttaa hänen toimintaansa.
---	---	--	------------------------	---	--	--	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L2, L4, L7 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Monilukutaito; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas tunnistaa historiallisille tapahtumille ja ilmiöille syitä ja seurauksia.	Syy- ja seuraussuhteiden hahmottaminen historiassa	Oppilas tunnistaa yksittäisen syyn tai seurauksen menneisyydessä tapahtuneelle asialle.	Oppilas tunnistaa yksittäisen syyn ja siitä johtuvan seurauksen menneisyydessä tapahtuneille asioille.	Oppilas tunnistaa syitä ja seurauksia menneisyydessä tapahtuneille asioille.	Oppilas tunnistaa erilaisia syitä (suoria ja epäsuoria) ja seurauksia (lyhyt- ja pitkäkestoisia) menneisyydessä tapahtuneille asioille.
---	---	---	--	---	--	--	---

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1-L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; Monilukutaito; Tieto- ja viestintä- teknologinen osaaminen; Työelämätaidot ja yrittäjyys; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas tunnistaa muutoksia ja niiden merkityksiä eri ihmisille ja ymmärtää, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille.	Muutoksen hahmottaminen	Oppilas tunnistaa asioita, jotka ovat muuttuneet.	Oppilas tunnistaa muutoksia menneisyydessä ja antaa esimerkin muutoksen merkityksestä eri ihmisille.	Oppilas kuvailee esimerkkien avulla, miten muutos ei ole merkinnyt samaa eri ihmisryhmille.	Oppilas antaa esimerkkejä tilanteista, joissa eri ihmisille tai ihmisryhmille muutos ei ole sama asia kuin edistys.
--	---	---	-------------------------	---	--	---	---

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiäika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L4, L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Monilukutaito; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas hahmottaa jatkuvuuksia historiassa.	Jatkuvuuden tunnistaminen	Oppilas tunnistaa jonkin menneisyyden asian näkymisen tässä päivässä.	Oppilas nimeää asioita, joissa näkyy jatkuvuutta aikakaudesta toiseen.	Oppilas kuvailee asioiden jatkuvuutta menneisyydessä.	Oppilas kertoo syitä, miksi jokin asia ei ole muuttunut eri aikoina.
--	--	---	---------------------------	---	--	---	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historiallisen tiedon käyttäminen

T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiäika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L4 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Monilukutaito	Oppilas osaa esittää muutokselle syitä.	Syy- ja seuraussuhteen kuvaileminen	Oppilas osoittaa jonkin syyn muutokseen.	Oppilas antaa esimerkkejä muutokseen johtaneista syistä.	Oppilas kuvailee suorien ja epäsuorien syiden vaikutuksia muutokseen.	Oppilas vertailee erilaisten syiden vaikutuksia muutokseen.
--	---	---	-------------------------------------	--	--	---	---

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historiallisen tiedon käyttäminen

T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiäika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1-L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; Monilukutaito; Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen; Työelämätaidot ja yrittäjäyys; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas osaa selittää, miten tulkinat menneisyydestä saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä.	Tulkintojen selittäminen	Oppilas kertoo esimerkin tilanteesta, josta on erilaisia tulkintoja.	Oppilas selittää yhden esimerkin avulla, miten uudet lähteet saattavat muuttaa historian tapahtuman tai ilmiön tulkintaa.	Oppilas selittää esimerkkien avulla, miten uudet lähteet ja tarkastelutavat saattavat muuttaa historian tulkintoja.	Oppilas vertailee samasta historian tapahtumasta tai ilmiöstä tehtyjä tulkintoja ja kertoo, miten lähteiden valinta vaikuttaa tulkintaan.
---	---	--	--------------------------	--	---	---	---

Kommentit ja muistiinpanot:

Historia 3–6

Vuosiluokka: 3 4 5 6

Paikallinen opetussuunnitelma:

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet ja Laaja-alainen osaaminen	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
-------------------	--	--	--------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Historiallisen tiedon käyttäminen

T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa	S1-S5 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty; Vanha aika ja antiikin perintö; Keskiaika; Uuden ajan murrosvaihe; Suomi osana Ruotsia L1, L2, L3, L4, L6, L7 Ajattelu ja oppimaan oppiminen; Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; Monilukutaito; Työelämätaidot ja yrittäjyys; Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen	Oppilas selittää ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.	Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osoittaa, miten jokin ihmisen toiminnan motiivi näkyy tämän toiminnassa.	Oppilas kuvailee mahdollisia syitä menneisyyden ihmisen toiminnalle.	Oppilas esittää kuvauksen käsiteltävästä asiasta siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön yksittäisen toimijan kannalta.	Oppilas analysoi ihmisten toiminnan motiiveja ja esittää kuvauksen siitä, miten yhteiskunnallinen asema vaikuttaa ihmisten toimintaan.
--	---	--	--------------------------------	--	--	--	--

Kommentit ja muistiinpanot:

Sisältöalueet, Historia 3-6, S1-S5

S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty

Perehdytään ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuurin murrokseen ja sivilisaation syntyyn

S2 Vanha aika ja antiikin perintö

Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan. Aikakautta tarkastellaan lisäksi Pohjolan asuttamisen näkökulmasta.

S3 Keskiäika

Perehdytään keskiaikaiseen maailmankuvaan sekä idän ja lännen kulttuuriin yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin ja niiden vaikutuksiin eri ihmisryhmille. Käsitellään Suomen siirtyminen historialliseen aikaan ja Ruotsin yhteyteen.

S4 Uuden ajan murrosvaihe

Tutustutaan tieteessä, taiteessa ja ihmisten uskomuksissa tapahtuneisiin muutoksiin.

S5 Suomi osana Ruotsia

Tarkastellaan kehitystä Suomessa 1600–1700-luvuilla